

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes ning nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72, millega on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord"

KOM(2005) 676 lõplik — 2005/0258 (COD)

(2006/C 325/12)

14. veebruaril 2006. aastal otsustas nõukogu vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes ning nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72, millega on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsiooni arvamus võeti vastu 7. novembril 2006. Raportöör oli hr RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 431. istungjärgul 13.–14. detsembril 2006 (13. detsembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 140, erapooletuks jäi 2.

1. Järeldused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee pooldab määruse 1408/71 muutmise ettepanekut ning loodab, et see on viimane või üks viimaseid muudatusi, mille kohta komitee peab arvamust avaldama. See tähendaks, et määrus 883/2004 jõustuks täielikult niipea, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud uue rakendusmääruse, mis peab asendama määrust 574/72.

1.2 Seepärast kutsub EMSK liikmesriike ja parlamenti üles kiirendama uue määruse menetlemist, nii et see oleks tõhusam kui määruse 883/2004 vastuvõtmisel. Euroopa töötajate liikuvuse aastal oleks see parim panus, mida Euroopa Liidu institutsioonid võivad anda.

2. Sissejuhatus

2.1 Määrusi 1408/71 ja 574/72, mis käsitlevad sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamist ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes, on nende jõustumisest alates korduvalt muudetud, et kohandada need liikmesriikide õigusaktides tehtud muudatustega ning mitmete sotsiaalkindlustuse valdkonda puudutavate Euroopa Kohtu otsustega.

2.2 Kõnealuste muudatustega tagatakse sotsiaalkindlustusskeemide ühenduse tasandil kooskõlastamise süsteemi ajakohasatus, et ei kahjustataks ühenduse piires liikuvate Euroopa kodanike sotsiaalkindlustusalaseid õigusi, kui nad kasutavad oma õigust liikumisvabadusele ja vabadust valida elukohta, mis on üks Euroopa Liidu põhiõigusi.

2.3 Kõige suurema muudatuse tõi ELI liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise valdkonda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 883/2004⁽¹⁾. Nimetatud määrus asendab määrust 1408/71, kuid seda ei kohaldata enne, kui võetakse vastu määrus, mis asendab määrust 574/72. Määruse ettepanek määruse 883/2004 rakenduseeskirjade kohta⁽²⁾ on juba menetluses ja komitee võttis hiljuti vastu arvamuse nimetatud ettepaneku kohta⁽³⁾.

2.4 Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist käsitleva määruse kohta avaldas EMSK asjaomase arvamuse⁽⁴⁾.

3. Ettepaneku põhisisu

3.1 Käesolevas komitee arvamuses käsitletava ettepaneku eesmärk on ajakohastada määruse 1408/71 lisasid, et need kajastaksid muudatusi liikmesriikide sotsiaalkindlustust käsitlevates õigusaktides. Seega on eesmärk hõlbustada sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist puudutavate ühenduse õigusaktide kohaldamist.

3.2 Seekord ei tehta komisjoni esitatud tekstis ühtegi muudatusettepanekut määruse 574/72 kohta.

3.3 Kuna muudatusettepanekud on väga erinevad, siis tutvustatakse neid töödokumendi lihtsustamiseks punktis "Konkreetsed märkused".

⁽¹⁾ ELT L 166, 30.4.2004.

⁽²⁾ KOM(2006) 16 lõplik.

⁽³⁾ Vt EMSK arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad" (raportöör: hr Greif), CESE 1371/2006.

⁽⁴⁾ EÜT C 75, 15.2.2000. Raportöör hr Rodríguez Garcíja-Caro.

4. Üldmärkused

4.1 Komitee tervitab üldjoontes esitatud ettepanekut, sest muudatused tulenevad liikmesriikide seadusandlikust soovist. Igasugune muudatus Euroopa Liidu sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamiseks on alati tervitatav, kui see toob kasu Euroopa Liidu kodanikele ja kui see lihtsustab ja parandab kodanike suhteid riigiasutustega, kelle poole nad peavad pöörduma oma õiguste rakendamiseks.

4.2 Kuigi määruse 883/2004 rakendusmääruse vastuvõtmise menetlus on alanud, leiab komitee, et üldmärkused, mis esitati arvamuses teiste osaliste muudatuste kohta määrustes 1408/71 ja 574/72 (vastu võetud EMSK täiskogu 28.–29. septembri 2005. aasta istungjärgul)⁽⁵⁾, on veel kehtivad ning neid tuleb arvesse võtta.

4.3 Esitatud muudatusettepaneku pealkiri on "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes ning nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72, millega on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamise kord".

4.4 Ettepaneku artiklis 1 öeldakse, et muudetakse määruse 1408/71 teatud lisasid, mainimata määrust 574/72. Seetõttu teeme ettepaneku parandada ettepaneku pealkiri, viies selle vastavusse ettepaneku tegeliku sisuga ning jättes välja viite määrusele 574/72.

5. Konkreetsete märkused

5.1 Ettepaneku artikliga 1 muudetakse määruse 1408/71 I, II, III, IV ja VI lisa.

5.2 Viimaks sisse Rootsi uuest sotsiaalkindlustusseadusest ja sotsiaalkindlustusmaksete seadusest tulenevaid muudatusi, muudetakse I lisa I osa, kus määratletakse mõisted "töötajad" ja "füüsilisest isikust ettevõtjad".

5.3 Madalamaade uue ravikindlustusseadusest tulenevate muudatuste tõttu muudetakse I lisa II osa, mis puudutab määruse mõjualasse kuuluvaid isikuid mõiste "pereliige" osas. Siinkohal hõlmab nimetatud mõiste abikaasat, registreeritud partnerit ja alla 18aastast last.

⁽⁵⁾ ELT C 24, 31.1.2006. Raportöör hr Rodríguez Garçá-Caro.

5.4 Seoses Leedu ja Slovakkia sotsiaal pensioniseaduse muutmise muudetakse II lisa mitteosamakseliste erihüvitiste kohta. Leedu puhul kohandatakse lisa vastavalt riiklikes õigusaktides tehtud muudatustele ning Slovakkia puhul kohandatakse õigusakte ja toetuse maksmist jätkatakse ainult isikute puhul, kellele sellele varem õigus oli.

5.5 Muudetakse III lisa A osa, mis puudutab sotsiaalkindlustuslepingute sätteid, mille kohaldamist jätkatakse, jättes välja punkti 187, milles viidatakse Itaalia ja Madalmaade vahelisele üldkonventsioonile.

5.6 Muudetakse IV lisa A osa, milles loetletakse määruse artikli 37 lõikes 1 osutatud õigusaktid, mille kohaselt invaliidsushüvitiste suurus ei sõltu kindlustusperioodi pikkusest. A osa Slovaki Vabariiki puudutavat jagu muudetakse kooskõlas riiklike õigusaktidega.

5.7 Kuna Hispaania õigusakte on muudetud, muudetakse IV lisa B osa, milles käsitletakse füüsilisest isikust ettevõtjate eriskeeme, mille suhtes kohaldatakse muus liikmesriigis täitunud kindlustusperioodide liitmist käsitlevaid erisätteid.

5.8 Muudetakse IV lisa C osa Slovakkia ja Rootsit puudutavaid jagusid. Kõnealune lisa puudutab juhtumeid, kui võib loobuda hüvitise topeltarvutamisest, kuna tulemus oleks sama. Slovakkia puhul puudutab muudatus toitjakaotuspensioni ja Rootsi puhul tagatispensioni arvutamist, mis sõltub elamisperioodidest Rootsis.

5.9 Kuna Rootsi õigusakte on muudetud, ajakohastatakse IV lisa D osa, mis käsitleb kahe või enama liikmesriigi õigusaktide alusel antavate samaliigiliste hüvitiste kattumisega seotud hüvitisi ja lepinguid. Samuti lisatakse Soome ja Luksemburgi vaheline kahepoolne leping.

5.10 Samuti muudetakse VI lisa, milles sätestatakse teatavate liikmesriikide õigusaktide kohaldamise erikord. Muudetakse järgmisi liikmesriike puudutavaid jagusid:

— Eesti, et lisada eeskirjad vanemahüvitise arvutamiseks;

— Madalmaad, et kajastada uue ravikindlustusseaduse jõustumist käesoleval aastal;

— Soome, et kajastada Soome tööpensioni käsitlevate õigusaktide läbivaatamise tulemusi;

— Rootsi, et kajastada uuendusi sotsiaalkindlustusalastes õigusaktides ja ümberkorraldusi pensionialastes õigusaktides.

5.11 Määruse 1408/71 lisades tehtavad muudatused on tingitud peamiselt mitmete liikmesriikide õigusaktides tehtud muudatustest. EMSK tervitab mis tahes muudatusi, mis parandavad Euroopa Liidu kodanikele makstavaid hüvitisi.

5.12 Komitee rõhutab siiski, et liiga suur lisade ja erijuhtude hulk määrustes 1408/71 ja 883/2004 ei ole parim viis sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist puudutavate sätete lihtsustamiseks. Määrus 883/2004 töötati välja parandamise ja lihtsustamise eesmärgil ning komitee soovib, et selles suunas tööd jätkataks.

5.13 Komisjon on esitanud määruse ettepaneku, millega muudetakse määrust 883/2004 ja määratakse kindlaks XI lisa sisu⁽⁶⁾. Nimetatud lisa ühtib määruse 1408/71 VI lisaga. Komitee täheldab, et nimetatud lisad erinevad teineteisest jao

“W. SOOME” osas, mida mainitakse käesoleva arvamuse punktis 5.10.

5.14 Käesolevas arvamuses käsitletava määruseettepaneku lisa punkti 6 alapunktis c öeldakse: “...kui isikul on pensionikindlustusperioode täitunud mõnes muus liikmesriigis töötamise ajal...”. Määruse ettepaneku, millega muudetakse määrust 883/2004, XI lisa jaos “W. SOOME” öeldakse aga: “...kui isikul on pensionikindlustusperioode täitunud mõnes teises liikmesriigis töötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise ajal...”.

5.15 EMSK leiab, et kuna tegemist on sama olukorraga, peaks sõnastus olema ühesugune ning mõlemad tekstid peaksid ühtima.

Brüssel, 13. detsember 2006.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁶⁾ KOM(2006) 7 lõplik, SOC/238. EMSK koostamisjärgus arvamuse, raportöör hr Greif.